

Het gemankeerde leven van Hetty Heyneman

Door Marcel Verreck

Op 10-jarige leeftijd valt Hetty Heyneman, dochter van een rubberplanter in Rashtieng, West-Java, uit een boom. Ze landt ongelukkig, krijgt een bacteriële infectie en het scheidt weinig of haar been moet worden geamputeerd. Een arts die zijn sporen heeft verlied op de slagvelden van de Eerste Wereldoorlog én in mondaine skioorden (het leven kent soms zeer uiteenlopende hoofdstukken) weet het been met een slimme operatie te redden, maar Hetty zal de rest van haar leven mank blijven lopen.

En dat is nogal een leven. Er is de paradisijselijke koloniale sfeer, met baboes en boortelafels, waarin Hetty en haar drie bekoorlijke jongere zussen hun jeugd doorbrengen. Wanneer ze naar de H.B.S. in Batavia gaat, breekt in Europa de oorlog uit. In 1942 volgt de Japanse bezetting, daarna de eveneens gruwelijke bersaptijd, waarna de onvermijdelijke verhuizing naar Nederland volgt. Het is een knik die in vele levensverhalen van Indische Nederlanders voorkomt.

De familie Heyneman belandt uiteraard in Den Haag, waar Hetty een leven leidt dat je zowel bijzonder als gewoon kunt noemen. Haar grote liefde Karel is getrouwd, maar heeft zelfs aan twee vrouwen niet genoeg. In 2016 sterft ze op 94-jarige leeftijd na een val, waarbij ze haar linkerbeen (het goede nota bene) te ernstig blesseert. Zo is de cirkel op een macabere wijze rond.

Waardevol
Je zou over dit eeuw omspannende leven een roman kunnen schrijven, maar dat is

Hetty staat links. | Foto's: Familie Heyneman

in deze bescheiden uitgave, getiteld 'Hetty', vooralsnog niet gebeurd. Henriëtte van Wermeskerken (vriendin van de familie) heeft, gevoed door gesprekken met familieleden en andere bronnen, een levensbeschrijving afgeleverd die daar wel nieuwsgierig naar maakt. Geen stilistisch vernuft, een simpel verteld verhaal, gelardeerd met treffende anekdotes, geschreven in die altijd opgewekte onvoltooid tegenwoordige tijd. Waardevol, omdat dit leven zich langs de statien

ook onmiskenbare Indische trekken. In 1942 betekent dat echter dat de meisjes op hun pendafarian (registratiebewijs) niet als 'Belanda-totok' maar als 'Belanda-Indo' worden aangemerkt. Zodoende kunnen ze in hun

Hetty schenkt haar hart aan een erkende womanizer, met medeweten van zijn echtgenote

eigen stradsdeel Menteng blijven wonen en worden ze niet geconcentreerd in de gebieden die omineus als 'beschermde wijken' worden aangeduid. Deze tijden zijn in de Nederlandse literatuur vaak en indringend beschreven, maar de partikuliere lotgevallen in dat wonderlijke land blijven de verbeelding prikkelen.

Noodlotsmotief

Ook met de verwikkelingen in het Haagse leven van Hetty zou een schrijvende achterkleinzoon van Louis Couperus wel raad weten. Het onontbeerlijke noodlotsmotief dient zich levensgroot aan. De vrolijke, aantrekkelijke, maar mank lopende Hetty acht zichzelf vanwege haar handicap niet geschikt als getrouwde vrouw. Daar laat je toch graag een finschrijver met psychologisch inzicht op los. Hetty schenkt haar hart dus aan een erkende womanizer, met medeweten overigens van zijn wetige echtgenote. Dit boek bevat voorts ook enige tragikomische confrontaties

met andere dames die het leven van deze Karel Kleurden. Maar de dinsdagavonden in het welbekende etablissement De Posthoorn zullen voor Hetty tot aan zijn betrekkelijk vroegtijdige overlijden 'Kareltjes-avonden' blijven.

Ook met deze tamelijk conventionele situatie in burgerlijk Hertzijnd Nederland zou de romanschrijver aan de haal kunnen gaan. Voorlopig is deze levensbeschrijving er, die bij de lezer herkenning, mededogen en ook verwondering zal opwekken. Want wanneer het lange en veelbewogen leven van Hetty langzamerhand in deze tijden terecht komt, raak

Henriëtte van Wermeskerken

Hetty

VAB
LDB

je toch gefascineerd door de dingen die gebeurd zijn en de oude mensen die dat allemaal hebben meegemaakt.

Henriëtte van Wermeskerken,
'Hetty', Uitgever: Vaelde uitgeverij,
Den Haag. Prijs: € 16,95. Verschijningsdatum: 10 november.